

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd

2014/2256(INI)

25.3.2015

YTTRANDE

från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd

till utskottet för rättsliga frågor

över genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (2014/2256(INI))

Föredragande av yttrande: Catherine Stihler

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande om att ytterligare utveckla EU:s digitala agenda och upphovsrättsfrågorna under den nya kommissionens mandat. Parlamentet gläds även över att kommissionens arbetsprogram för 2015 utlovar ett paket om den gemensamma digitala marknaden som ska innehålla ett lagstiftningsförslag med målet att modernisera upphovsrättsreglerna och anpassa dem till den digitala tidsåldern.
2. Europaparlamentet understryker att det är nödvändigt att anpassa lagstiftningsramarna avseende upphovsrätt för att garantera innehavarna av upphovsrätt och närstående rättigheter lämplig ersättning och ett adekvat skydd inför de nya konsumtionskrav och utmaningar som den digitala ekonomin och det digitala samhället medför. Parlamentet betonar också att de moderniserade upphovsrättsreglerna bör upprätthålla en rättvis balans mellan alla berörda parter: konsumenter, användare, upphovsmän och rättighetshavare.
3. Europaparlamentet betonar att en heltäckande och konsekvent reglering av den digitala marknaden är en nödvändig förutsättning för ekonomisk tillväxt.
4. Europaparlamentet noterar att direktiv 2001/29/EG (om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället) antogs 2001 och att den digitala användningen av upphovsrättsbelagt material har förändrats och dramatiskt ökat sedan dess. Parlamentet framhåller att kommissionen måste bemöta de tekniska utmaningarna och anpassa den gällande lagstiftningen till befintliga och kommande utmaningar.
5. Europaparlamentet framhåller att skillnaderna mellan medlemsstaternas lagstiftning skapar en rättsosäkerhet som hindrar förverkligandet av en digital inre marknad och gränsöverskridande tillgång till upphovsrättsskyddat innehåll.
6. Europaparlamentet påminner om att det värde som upphovsrättsskyddade verk genererar i den digitala ekonomin måste fördelas på ett rättvist sätt mellan rättighetshavarna. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera omfattningen och konsekvenserna av denna värdeöverföring till digitala tekniska mellanhänder.
7. Europaparlamentet påminner om att upphovsrätt och närstående rättigheter spelar en nyckelroll, eftersom dessa rättigheter skyddar och stimulerar såväl utveckling och marknadsföring av nya varor och tjänster som skapande och utnyttjande av dessa varors och tjänsters kreativa innehåll, och därmed bidrar till ökad konkurrenskraft, sysselsättning och innovation inom flera olika industrisektorer i EU. All harmonisering av upphovsrätten måste därför omfattas av en hög skyddsnivå och ta hänsyn till förändringar i användarnas beteende. Parlamentet påpekar att den nödvändiga anpassningen av direktiv 2001/29/EG till den digitala tidsåldern kan generera nya företag som kommer att utgöra en källa till framtida sysselsättning för ungdomar.
8. Europaparlamentet betonar att upphovsrättens effektivitet beror på effektiviteten hos de

genomförandeåtgärder som har införts för att skydda den, och att genomförandet av upphovsrätten måste vara robust för att en blomstrande och innovativ kreativ sektor ska säkerställas. Parlamentet betonar även att genomförandet av upphovsrättsbestämmelserna bör vara väl avvägt, och att alla begränsningar av användarnas rättigheter måste vara stadfästa i lag.

9. Europaparlamentet anser att moderniseringen av EU:s upphovsrättsbestämmelser inte skulle vara fullständig utan en uppdatering av direktiv 2000/31/EG om elektronisk handel och att kommissionen bör överväga åtgärder i detta avseende.
10. Europaparlamentet konstaterar att upphovsrättens syfte är se till att alla kategorier av rättighetshavare ges bättre skydd för sina rättigheter, så att rättighetshavarna kan få adekvat ersättning för sitt arbete när andra använder deras verk, och så att framtida kreativitet därigenom uppmuntras. De kulturella och kreativa sektorerna anställer mer än sju miljoner människor och står varje år för 4,5 % av EU:s BNP, och enligt Europaparlamentets studie om kostnaderna för uteblivna åtgärder på EU-nivå kommer 223 000 arbetstillfällen att skapas av den digitala inre marknaden fram till 2020, och de tjänster, den teknik och de alternativ som står till den breda allmänhetens förfogande för att få tillgång till kreativa verk ökar och utvecklas varje dag. Ändå fortsätter inkomsterna att minska för rättighetshavarna i den kulturella och den kreativa sektorn. Parlamentet understryker vikten av ett effektivt upphovsrättsskydd och behovet av att öka konsumenternas medvetenhet om konsekvenserna av intrång i upphovsrätten och närstående rättigheter.
11. Europaparlamentet understryker behovet av att stärka författares och upphovsmäns förhandlingsposition i den digitala tidsålderns värdekedja.
12. Europaparlamentet påpekar att medlemsstaternas bestämmelser avseende upphovsrätt och närstående rättigheter är helt olikartade, och att den ensamrätt som ägaren ges genom upphovsrätten i princip är begränsad till de territoriella gränserna för den medlemsstat där rätten beviljats. Parlamentet anser att sådana territoriella begränsningar ofta leder till att marknaden inom EU splittras upp. Parlamentet påminner om att den inre marknaden inte är homogen och att de nationella marknaderna utvecklas i olika takt. Parlamentet påminner dessutom om att konsumenternas preferenser och konsumtionsmönstren, och därför även innehållet, motsvarar de specifika förväntningarna i varje enskild medlemsstat.
13. Europaparlamentet framhåller vikten av tydlig kommunikation till konsumenterna om hur det innehåll de köper fungerar, i enlighet med EU:s konsumenträttsdirektiv.
14. Europaparlamentet anser att det krävs gemensamma insatser för att bekämpa upphovsrättsintrång i EU för att säkerställa upphovsrättsskyddet och en rättvis ersättning för upphovsmän till upphovsrättsskyddat innehåll på nätet.
15. Europaparlamentet betonar att territoriell fragmentering kan tvinga användare som vill erbjuda innehållsrelaterade tjänster inom EU att skaffa sig flera olika licenser. Skillnader när det gäller inskränkningar och undantag skapar alltför ofta extra kostnader och rättslig osäkerhet, vilket undergräver innovation och investeringar och i vissa fall leder till marknadskoncentration. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att undersöka vilka

av de valfria undantag och inskränkningar som avses i direktiv 2001/29/EG som kan omvandlas till obligatoriska, för att möjliggöra lika tillgång till den kulturella mångfalden över gränserna inom den inre marknaden och förbättra den rättsliga säkerheten.

16. Europaparlamentet påminner om att konsumenterna alltför ofta nekas tillgång till vissa innehållstjänster av geografiska skäl, vilket strider mot syftet med direktiv/2001/29/EG om genomförandet av den inre marknads fyra friheter. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att föreslå lämpliga lösningar för att förbättra konsumenternas gränsöverskridande tillgång till tjänster och upphovsrättsskyddat innehåll.
17. Europaparlamentet anser att konsumenterna bör kunna köpa innehåll på nätet från en annan medlemsstat. Parlamentet betonar att konsumenterna när de köper en licens som avser digitalt innehåll bör ges tydlig information, inklusive om de geografiska begränsningarna för användningen av innehållet, så länge sådana begränsningar kvarstår. Parlamentet framhåller dessutom att Europas kreativa produktion är en av dess största tillgångar, och att de som vill njuta av denna produktion borde kunna betala för det, även när innehållet endast säljs i en annan medlemsstat.
18. Europaparlamentet anser att det behövs lösningar för att garantera tjänsteportabilitet när konsumenter reser mellan olika medlemsstater, men att det ändå är oerhört viktigt att konsumenternas valmöjligheter bevaras i fråga om tillgång till olika slag av, inklusive språkligt olika, kulturellt innehåll.
19. Europaparlamentet betonar vikten av att göra upphovsrätsreglerna tydligare och mer transparenta för dem som använder upphovsrättsskyddat material, framför allt när det gäller användargenererat innehåll och upphovsrättsavgifter, så att man främjar kreativitet, ytterligare utveckling av plattformar på nätet och säkerställer adekvat ersättning för rättighetshavare.
20. Europaparlamentet upprepar vikten av ett konkurrenspositivt och konsumentvänligt upphovsrättsligt regelverk som kan möta utmaningarna i den digitala miljön. Parlamentet uppmärksammar behovet av en heltäckande syn på moderniseringen av upphovsrätsreglerna för att åtgärda den befintliga fragmenteringen av marknaden, framför allt för förvaltning av rättigheter på nätet, och för att garantera en trygg, adekvat och säker miljö för konsumenter, uphovsmän och användare av upphovsrättsskyddat material.
21. Europaparlamentet välkomnar därför antagandet av direktiv 2014/26/EU om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter, vilket skapar rätt balans mellan allmänhetens tillgång till kulturella verk, enklare rättighetsklarering för användare och adekvat ersättning till uphovsmän, och tror att tillämpningen av detta direktiv kommer att leda till en tydligare uppsättning EU-omfattande normer som innebär snabbare och mer flexibel infrastruktur för licensiering som är anpassad till den specifika användningen. Parlamentet noterar dock att fragmenteringen kvarstår och att man måste försöka finna lösningar, till exempel genom gemensamma strategier som tillhandahåller riktade undantag för utbyte av verk över gränserna, vilket är nödvändigt för att den gemensamma digitala marknaden ska fullbordas.

22. Europaparlamentet anser att det finns ett behov av balanserade lösningar som kan bidra till att övervinna och/eller förbättra tillgången till varor och tjänster över gränserna och varornas och tjänsternas portabilitet, vilket är grundläggande för att konsumenterna ska kunna få de varor och tjänster som de vill ha, på den plats och den tidpunkt de önskar, på ett lagligt och godkänt sätt och i enlighet med de senaste konsumentkraven. Parlamentet anser att Europas kulturella mångfald utgör kärnan i den europeiska identiteten och bör gynnas och främjas mellan medlemsstaterna.
23. Europaparlamentet betonar att konsumenterna ofta möter olika begränsningar och att konsumenternas rättigheter ofta saknas i det upphovsrättsliga regelverket. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma hur effektiv den gällande upphovsrättslagstiftningen är ur ett konsumentperspektiv och att ta fram en uppsättning tydliga och heltäckande konsumenträttigheter.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att verka för en högre harmoniseringsnivå och ett balanserat ramverk för undantag och inskränkningar som inte orsakar rättighetshavarna någon skada, som överensstämmer med konsumenternas förväntningar, som främjar både kreativitet och innovation och som anpassas till de tekniska framstegen i den digitala miljön. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda undantag på ett riktat och teknologineutralt sätt. Parlamentet betonar att de undantag och inskränkningar som man enats om för allmänintressets bästa, till exempel när det gäller användning inom forskning, skola och utbildning, spelar en viktig roll för att ge tillgång till kunskap och för att få människor att delta i kultur- och samhällsliv. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att låta e-böcker ingå i de offentliga utlåningssystemen, förutsatt att man först har ingått eller försökt ingå alla nödvändiga avtal med de berörda rättighetshavarna, så att de garanteras rättvis ersättning och respekt för sina rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillhandahålla en mekanism som gör det möjligt för bibliotek, arkiv och museer att göra skyddade verk som finns i deras samlingar men som inte längre förvaltas av rättighetshavarna tillgängliga för allmänheten på nätet.
25. Europaparlamentet välkomnar den strukturerade dialogen med berörda aktörer om licenser för Europa, som kommissionen lanserade 2013. Parlamentet anser att det är helt nödvändigt att involvera berörda aktörer och dela bästa praxis om man ska kunna uppnå en mer homogen och evidensbaserad tillämpning av upphovsrättslagarna i EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och rapportera om genomförandet av de löften som gavs i dialogen om licenser för Europa.
26. Europaparlamentet påpekar vikten av att främja ökad interoperabilitet, eftersom bristande kompatibilitet minskar konkurrensen i EU och bromsar innovationen. Bristande kompatibilitet hindrar dessutom utveckling av nya innehållstjänster och missgynnar upphovsmän som är måna om att nå ut till en bredare publik inom hela EU. Parlamentet menar att bristande kompatibilitet kan leda till att en viss produkt dominerar marknaden, vilket i sin tur hämmar konkurrensen och konsumenternas valmöjligheter i EU.
27. Parlamentet framhåller vikten av undantag från upphovsrättsreglerna som möjliggör ökad tillgång till digitalt innehåll för människor med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmärksammar att det faktum att användare med funktionsnedsättning inte kan köpa

innehåll i ett lämpligt format även skapar handelshinder för företag. Parlamentet uppmärksammar vidare att det faktum att användare med funktionsnedsättning inte kan köpa innehåll i ett lämpligt format minskar den kulturproduktion och det innehållsmässiga utbud som är tillgängligt i medlemsstaterna. Parlamentet framhåller därför att varje lagstiftningsförändring på detta område måste garantera funktionsnedsatta människors tillgång till upphovsrättsskyddade verk och tjänster och närstående tjänster samt vara anpassad efter den digitala miljön.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	24.3.2015
Slutomröstning: resultat	+: 34 -: 3 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Daniel Dalton, Nicola Danti, Pascal Durand, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Antanas Guoga, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Jiří Maštálka, Marlene Mizzi, Jiří Pospíšil, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mylène Troszczynski, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Emma McClarkin, Roberta Metsola, Franz Obermayr, Adam Szejnfeld, Ulrike Trebesius, Sabine Verheyen, Inês Cristina Zuber
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Jonathan Arnott, Philippe De Backer, Andrey Novakov